

2011 m. vasario 17 d., ketvirtadienis

Pasaulio banko energetikos strategija

P7_TA(2011)0067

2011 m. vasario 17 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Pasaulio banko energetikos strategijos besivystančioms šalims

(2012/C 188 E/08)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo 2010 m. gegužės 18 d. rezoliuciją dėl ES politikos suderinamumo vystymosi labui ir papildomos oficialios paramos vystymuisi („OPV plius“) koncepcijos ⁽¹⁾,
  - atsižvelgdamas į savo 2008 m. kovo 13 d. rezoliuciją dėl Pasaulinio energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančios energijos fondo ⁽²⁾,
  - atsižvelgdamas į Parlamento 2008 m. gruodžio 17 d. patvirtintą klimato ir energetikos teisės aktų paketą,
  - atsižvelgdamas į savo 2004 m. balandžio 1 d. rezoliuciją dėl Pasaulio banko inicijuotos gavybos pramonės apžvalgos ⁽³⁾,
  - atsižvelgdamas į 2010 m. Pasaulio vystymosi ataskaitą: vystymasis ir klimato kaita,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 115 straipsnio 5 dalį ir 110 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi galimybė naudotis šiuolaikiškais energetikos paslaugomis yra sėkmingos kovos su skurdu ir ekonominio vystymosi prielaida ir kadangi teisė naudotis energijos ištekliais reiškia, jog energijos tiekimo paslaugos, ypač skurstantiesiems, turi būti patikimos, įperkamos ir tolygiai paskirstytos, siekiant užpildyti spragą tarp miesto ir kaimo vietovių,
- B. kadangi keturi iš penkių žmonių, gyvenančių į Pietus nuo Sacharos esančiose Afrikos, taip pat Pietų Azijos šalyse, daugiausia kaimo vietovėse (iš viso apie 1,5 mlrd. žmonių), šiuo metu negali naudotis elektra ir kadangi beveik 2,4 mlrd. žmonių iki šiol naudoja tradicinį biomasės kurą maistui gaminti ir būstui šildyti, taigi esant patalpų užterštumui kyla didžiulių sveikatos problemų ir dėl to kasmet miršta 1,9 mln. žmonių, be to, dėl netausaus gamtinių išteklių naudojimo daroma žala aplinkai ⁽⁴⁾,
- C. kadangi apskritai nepavyko įgyvendinti Pasaulio banko finansuojamų tradicinių kaimo elektrifikacijos programų, kurios taip ir nepasiekė kaimo vietovėse skurdžiai gyvenančių žmonių; kadangi su tinklais nesujungiamos tvarios technologijos dėl savo decentralizuoto pobūdžio gali būti itin tinkamos elektros tiekimo paslaugoms kaimo vietovėse teikti,
- D. kadangi remiantis Tarptautinės energetikos agentūros prognozėmis, išdėstytomis „2008 m. pasaulio energetikos apžvalgoje“ (angl. World Energy Outlook 2008), iki 2030 m. pirminės energijos paklausa pasaulyje išaugs 45 proc., o dėl spartaus ekonomikos vystymosi Europos bendradarbiavimo ir plėtros organizacijai (EBPO) nepriklausančios šalys bus atsakingos už 87 proc. šio rodiklio; kadangi remiantis tomis pačiomis prognozėmis numatoma, kad dėl EBPO nepriklausančiose šalyse sparčiai augančios energijos paklausos papildoma CO₂ tarša sudarys apie 97 proc.,
- E. kadangi šiuo metu Pasaulio bankas rengia naują energetikos strategiją, kurią tikimasi baigti 2011 m. viduryje ir pagal kurią tikimasi daugybės suinteresuotųjų šalių dalyvavimo, o jos pagrindinis komponentas yra veiksmingas, kainos požiūriu prieinamas ir ekologiškas energijos tiekimas siekiant kovoti su skurdu ir skatinti ekonomikos augimą,

⁽¹⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2010)0174.

⁽²⁾ OL C 66 E, 2009 3 20, p. 35.

⁽³⁾ OL C 103 E, 2004 4 29, p. 819.

⁽⁴⁾ JT vystymo programa ir Pasaulio sveikatos organizacija (PSO): „Padėtis besivystančiose šalyse, susijusi su galimybe naudotis energijos ištekliais“, 2008 m. Niujorkas.

2011 m. vasario 17 d., ketvirtadienis

- F. kadangi 2008 m. Pasaulio bankas įsipareigojo iki 2011 m. pusę savo investicijų energijos srityje skirti siekiui mažinti išmetamą anglies dioksido kiekį⁽¹⁾,
- G. kadangi nuo 1990 m. privačiam sektoriui skirtas daugiašalių plėtros bankų finansavimas padidėjo dešimteriopai; kadangi ypatingą poveikį šiam didėjimui darė Pasaulio banko grupei priklausanti veiklą privačiajame sektoriuje finansuojanti Tarptautinė finansų korporacija (angl. IFC), 2003–2008 m. suteikusi dešimt kartų daugiau paskolų ir investicijų,
1. palankiai vertina energetikos strategiją ir primena, kad remiantis ja turėtų būti sprendžiama, kaip užtikrinus galimybę naudotis energetikos paslaugomis galėtų būti padėta žmonėms išbristi iš skurdo, ir tuo pačiu skatinama pereiti prie aplinkos požiūriu tausaus energetikos vystymo; ragina Pasaulio banką siekti vadovautis tokiu privačiojo sektoriaus vystymo principu, kad kovojant su klimato kaita skurstantiems būtų užtikrinta maksimali nauda; pabrėžia, kad atliekant išsamią galimybių tirti energiją sąnaudų ir naudos analizę būtina atsižvelgti į aplinkos ir socialinius veiksnius nacionaliniu ir vietos bendruomenių lygmenimis;
  2. atkreipia dėmesį į tai, kad, nors pastaruoju metu Pasaulio bankas suteikia daugiau paskolų atsinaujinančios energijos ir efektyvaus energijos vartojimo iniciatyvoms finansuoti, jo bendrame energetikos portfelyje toliau vyrauja iškastiniam kurui skirtos paskolos; pažymi, kad iškastiniam kurui skirtos investicijos teikiamos dalyvaujant finansiniams tarpininkams ir kad bankas, kasmet atsiskaitydamas už energetikos sektoriaus duomenis, šios informacijos nepateikia; taip pat su susirūpinimu pažymi, kad bankas ir toliau nemažai investuoja į anglimis kūrenamas jėgaines, taigi besivystančios šalys ateinančioms dešimtmečiams susiejamos su anglimis grindžiama energija;
  3. atsižvelgdamas į 2009 m. rugsėjo mėn. Pitsburge vykusio didžiojo dvidešimtuko valstybių vadovų įsipareigojimus, kurie 2010 m. birželį buvo atnaujinti Toronte, palankiai vertina Pasaulio banko strateginį siekį iki 2015 m. laipsniškai nutraukti paskolas iškastiniam kurui skirtiems projektams;
  4. ragina Pasaulio banką teikti prioritetą nedidelei vietos lygmens prieigai prie energijos išteklių, ypač mažiausiai išsivysčiusiose Afrikos ir Azijos šalyse;
  5. reiškia susirūpinimą dėl to, kad Pasaulio bankas laiko didelių hidroenergijos užtvankų gaminamą ir iš biokuro gaunamą energiją ekologiška; ypač pabrėžia JT Maisto ir žemės ūkio organizacijos įspėjimus apie biokuro grėsmę maisto tiekimui;
  6. ragina Pasaulio banką vadovauti vystant ir įgyvendinant inovacines normas bei standartus, kad būtų apsaugotos bendruomenių teisės ir užtikrinta, kad jos turėtų galimybę pasinaudoti energetikos sektoriaus plėtra, atsižvelgiant į efektyvų energijos vartojimą ir atsinaujinančios energijos šaltinius, ir ji joms būtų naudinga;
  7. su susirūpinimu pažymi, kad prastai stebima, kaip naudojama didelė finansų tarpininkams suteikta daugiašalio finansavimo suma; pabrėžia, jog būtina nustatyti aiškius reikalavimus, kuriuos turi atitikti finansiniai tarpininkai, norėdami įgyti teisę į daugiašalį finansavimą; mano, kad šie reikalavimai turėtų aprėpti aiškius vystymosi tikslus (už finansinės veiklos ribų), taip pat stiprius socialinius ir aplinkos apsaugos saugiklius, kurie numatyti tarptautiniuose protokoluose ir sutartyse;
  8. pabrėžia su klimato kaita susijusių išlaidų internalizavimo svarbą; ragina atskaitomybės proceso metu taikyti aplinkos būvio ciklo savikainos principą siekiant veiksmingai įvertinti prieinamas energijos alternatyvas;
  9. atsižvelgdamas į problemas, kylančias dėl pernelyg didelio pasiklovimo vienu energijos šaltiniu energijai gaminti, pvz., importuojamu iškastiniu kuru ar hidroenergija (kai dėl užsitęsios sausras ištuštėja saugyklos, taigi dramatiškai sumažėja gamybos pajėgumas), pabrėžia būtinybę įvairinti energetikos portfelį; ragina Pasaulio banką daugiau investuoti į atsinaujinančią energiją ir energijos vartojimo efektyvumą, tačiau susilaikyti nuo investicijų į didelius hidroelektrinių projektus, kadangi prieš juos finansuojant būtina įvertinti jų neigiamą socialinį poveikį ir poveikį aplinkai, kuri, be kita ko, daro saugyklų išmetamos šiltnamio efektą sukeliančios dujos; pabrėžia, kad mažos hidroenergijos užtvankos tausesnės ir ekonomiškės negu stambios hidroenergijos;

(1) Pasaulio banko grupė: „Strateginė vystymosi ir kovos su klimato kaita programa“ (2008 m.).

2011 m. vasario 17 d., ketvirtadienis

10. apgailestauja, kad Pasaulio bankas labiausia remia didelio masto į eksportą orientuotą energetikos modelį, o ne mažus decentralizuotus energetikos projektus, kurie dažnai tinkamiau ir veiksmingiau atitinka pagrindines kaimo vietovių reikmes; ragina Pasaulio banką remti alternatyvius nedidelio masto decentralizuotus energetikos projektus, kuriuose atsižvelgiama į vietos bendruomenių reikmes ir į realią skirtingų šalių ekonominę padėtį, taip pat nusistatyti konkrečius tikslus ir parengti stebėsenos gaires, skirtas užtikrinti, kad paskolos energetikos srityje būtų naudingos skurstantiesiems;

11. mano, kad geriausias būdas pasiekti kompromisą minėtoje srityje – išanalizuoti saugų tiekimą, poveikį sveikatai, aplinkai ir ekonomines pasekmes vietos bendruomenėms, taip pat technologijų, kurios reikalingos nacionaliniu ir vietos lygmeniu siekiant užtikrinti prieigą prie tvarių technologijų ir atsinaujinančios energijos šaltinių, vystymą ir perdavimą;

12. pabrėžia būtinybę parengti atskaitomybės ir informacijos atskleidimo taisykles, kuriomis remiantis būtų užtikrintas maksimalus skaidrumas; primygtinai ragina Pasaulio banką prieš skiriant finansavimą aiškiai nustatyti konkrečią naudą vystymuisi ir paskelbti šią informaciją viešai; reiškia susirūpinimą dėl to, kad įgyvendinant IFC veiklos standartų programą neatsižvelgiama į JT deklaracijoje dėl čiabuvių tautų teisių nustatytą laisvo, išankstinio ir pagrįsto pritarimo principą;

13. ragina Pasaulio banką ypatingą dėmesį skirti savo energetikos strategijai, kuria remiantis tvarių technologijų projektai būtų komerciškai sėkmingi ir konkurencingi, t. y. šiuo tikslu taikyti inovacinį finansavimą ir kurti institucinės plėtros programas siekiant kaip perspektyvią ir patrauklią alternatyvą skatinti efektyvaus energijos vartojimo ir atsinaujinančios energijos derinį;

14. pažymi, kad ekologiškų technologijų vystymas skurstančiose šalyse siejamas su technologijų perdavimu, o tai reiškia, kad, norint spręsti su klimato kaita susijusius uždavinius, reikia nustatyti pagrindines besivystančiose šalyse aptinkamų ekologiškų technologijų platinimo kliūtis, taip pat svarstyti naujas lankstaus intelektualinės nuosavybės teisių taikymo galimybes;

15. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Pasaulio bankui, Tarybai ir Komisijai.

Strategija „Europa 2020“

P7_TA(2011)0068

2011 m. vasario 17 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl strategijos „Europa 2020“

(2012/C 188 E/09)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „2020 m. Europa. Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija“,
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Metinė augimo apžvalga. Visapusiško ES atsako į krizę spartėjimas“,
- atsižvelgdamas į pirmininkaujančios valstybės narės išvadas po 2010 m. birželio 17-18 d. Europos Vadovų Tarybos susitikimo,
- atsižvelgdamas į pirmininkaujančios valstybės narės išvadas po 2000 m. kovo mėn., 2001 m. kovo mėn., 2005 m. kovo mėn., 2006 m. kovo mėn., 2007 m. kovo mėn. ir 2009 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Tarybos susitikimų,